Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
28 september 2026

Kenmerk
WJZ / 108448736

Kopie aan

Bijlage(n)
2

nota
TER BESLISSING

Verlenging subsidiemodule Hoogwaardige mestverwerking

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

In de Comptabiliteitswet 2016 is bepaald dat subsidieregelingen een vervaltermijn van maximaal vijf jaren bevatten. De subsidiemodule Hoogwaardige mestverwerking (HMV) van de Regeling nationale EZ-, LVVN- en KGG-subsidies heeft een vervaldatum van 1 januari 2027. Er wordt voorgesteld de vervaldatum van deze subsidiemodule tot 1 januari 2032 te verlengen. Op grond van de Comptabiliteitswet 2016 dient de conceptregeling die daartoe strekt, bij de Tweede Kamer te worden voorgehangen.

Geadviseerd besluit

U kunt de Kamerbrief ondertekenen. Als bijlage bij de Kamerbrief wordt een verlengingsregeling opgenomen, die pas na de voorhang bij de Tweede Kamer ondertekend hoeft te worden. Na deze voorhang krijgt u, voor de publicatie in de Staatscourant, de regeling dan ter ondertekening voorgelegd.

Kernpunten

- De subsidiemodule HMV is vooruitlopend op de Europese toestemming voor het gebruik van Renure-meststoffen boven de gebruiksnorm dierlijke meststoffen, ingesteld om investeringen in de uitbreiding van de capaciteit voor hoogwaardige mestverwerking te stimuleren. Deze investeringen zijn kapitaalintensief en kennen een aanzienlijke doorlooptijd.
- Per 12 juni 2026 is een wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet[1] (Urm) in werking getreden naar aanleiding van de Europese toelating van het gebruik van Renure-meststoffen en de

[1] Staatscourant 2026, nr. 20044.

daaropvolgende aanpassing van bijlage III van de Nitraatrichtlijn[2]. Die Urm-wijziging maakt het onder voorwaarden mogelijk om enkele Renure-meststoffen tot maximaal 80 kg stikstof per hectare per jaar aan te wenden bovenop de in de Meststoffenwet opgenomen stikstofgebruiksnorm van 170 kg stikstof per hectare per jaar voor dierlijke mest (binnen de totaal stikstofgebruiksnorm).

- Hierdoor liggen er kansen om meer hoogwaardige benutting van nutriënten uit dierlijke mest mogelijk te maken en broeikasgas- en ammoniakemissies te reduceren. Renure helpt daarmee het mestoverschot in Nederland terug te dringen, draagt bij aan stabilisering van mestprijzen en zorgt voor minder afhankelijkheid van kunstmest.
- Om deze redenen is, zoals ook aangekondigd in de Kamerbrief Diverse onderwerpen mestbeleid van 6 juli jl.[3], voorzien dat de looptijd van de subsidiemodule wordt verlengd en de reikwijdte wordt uitgebreid naar kleinschalige mestbewerkingsinstallaties voor Renure-meststoffen.
- De hoogwaardige verwerking van dierlijke mest en productie van Renure-meststoffen is ook onderdeel van het maatregelenpakket "Weer ruimte voor boer, natuur en bouw"[4].
- Voorgesteld wordt om de duur van de subsidiemodule te verlengen tot 1 januari 2032. Op grond van de subsidiemodule HMV wordt op aanvraag subsidie verstrekt voor de nieuwbouw of herinrichting van bestaande mestbewerkingsinstallaties voor grootschalige Renure-installaties (>24.000 ton ingaande dierlijke mest). Voortzetting van de huidige subsidiemodule is gewenst, omdat hoogwaardige mestverwerking bijdraagt aan het reduceren van ammoniak-en broeikasgasemissies, het vervangen van fossiele kunstmest en het verminderen van het mestoverschot dat met het wegvallen van de derogatie per 1 januari 2026 sterk is toegenomen.
- Om ook de komende jaren de opschaling van Renure te stimuleren is naast verlenging ook uitbreiding van de subsidiemodule HMV naar kleinschalige mestverwerkingsinstallaties voor Renure-meststoffen bij landbouwers en mestverwerkers met capaciteit minder dan 24.000 ton ingaande dierlijke mest gewenst. Daarnaast wordt onderzocht of mobiele installaties binnen de regeling kunnen worden opgenomen. De planning is om de uitbreiding van de subsidiemodule in de loop van 2027 door te voeren. De uitbreiding maakt op dit moment nog geen onderdeel van de verlengingsregeling die naar de Tweede Kamer wordt gestuurd.
- Uit het onderzoek "*Beoordeling van de effecten van financiële en fiscale rijksmiddelen op biodiversiteit"*[5] uitgevoerd door Wageningen Social & Economic Research (WSER), CE Delft en Naturalis Biodiversity Center komt naar voren dat de subsidiemodule mogelijk een negatieve invloed

---

[2] Richtlijn (EU) 2026/288 VAN DE COMMISSIE van 9 februari 2026 tot wijziging van Richtlijn 91/676/EEG van de Raad wat het gebruik van bepaalde bemestingsmaterialen uit dierlijke mest betreft (Pb EU 2026, L 288).
[3] Kamerstuk 33037, nr. 648.
[4] Kamerstuk 36800-XIV, nr. 87.
[5] WUR, CE Delft, & Naturalis. (2026). *Beoordeling van de effecten van financiële en fiscale rijksmiddelen op biodiversiteit*.

heeft op de biodiversiteit. De onderzoekers wijzen erop dat de regeling het huidige intensieve landbouwsysteem in stand zou kunnen houden, zij het in een meer duurzame vorm. De onderzoekers geven onder andere aan dat de mestproductie blijft bestaan bij toepassing van hoogwaardige mestverwerking en dat piekbelasters hun activiteiten voortzetten met efficiëntere technieken.

- Mestproductie wordt echter gereguleerd aan de hand van de mestproductieplafonds en het stelsel van productierechten. Door de Europese Commissie zijn voorwaarden gesteld voor het gebruik van Renure. Eén van die eisen is dat zowel het aantal dieren als de mestproductie niet mag toenemen door de toestemming om Renure te mogen gebruiken. Aan deze voorwaarde wordt voldaan doordat de mestproductie wordt gereguleerd met behulp van de mestproductieplafonds en dierrechten. De uitbreiding van de HMV heeft geen invloed op de mestproductie, omdat die uitbreiding niet leidt tot extra ruimte binnen de mestproductieplafonds en dierrechten.